

DIA DE L'ARBRE 2021

Avui afrontem un repte que ens demana una transformació en la nostra manera de pensar, a fi que la humanitat deixi d'amenaçar el seu sistema de suport vital. Estem cridats a ajudar la Terra a guarir les seues ferides i, alhora, guarir les nostres. Per tal d'aconseguir-ho, hem de tornar a despertar el nostre sentit que som part de la gran família de la vida, amb la qual compartim el nostre procés evolutiu.

Wangari Maathai

Premi Nobel de la Pau del 2004

Impulsora del programa *Green Belt Movement*

La [Declaració Institucional d'Emergència Climàtica](#), de 06/09/2019, del Govern valencià, reconeix l'especial **vulnerabilitat del territori valencià als efectes del canvi climàtic** i mostra preocupació pel greu impacte que pot provocar en les persones i els ecosistemes l'escalfament del sistema climàtic.

Les previsions dels models inclouen l'augment general de les temperatures mitjanes, la disminució de les precipitacions, la intensificació de les sequeres i l'aridificació del territori, la regressió del litoral, l'augment del risc d'aparició d'espècies invasores i de la incidència de noves malalties, la pèrdua de biodiversitat i d'ecosistemes, així com un increment de la freqüència i intensitat dels fenòmens extrems, com ara onades de calor o temporals forts.

Uns efectes que, segons el mateix document, tindran repercussions socials significatives i alteraran inevitablement els pilars fonamentals sobre els que s'assenten la qualitat de vida i el benestar col·lectiu.

D'altra banda, l'[Estratègia Valenciana de Canvi Climàtic i Energia 2030](#) concreta un conjunt de mesures sectorials per a minorar les emissions de gasos d'efecte hivernacle i, alhora, augmentar les capacitats de mitigació i adaptació del nostre territori al canvi climàtic. Aquesta estratègia fa menció al **valor dels boscos com a embornals de carboni**: "els ecosistemes forestals valencians emmagatzemen uns 69 milions de tones de CO₂ i en capturen més de 3 milions a l'any".

En aquest sentit, cal considerar que les superfícies forestals, i per extensió totes les àrees arbrades, les zones humides i les praderies de *Posidònia* del fons marí litoral són els embornals natural de gasos d'efecte hivernacle més importants del territori. El reglament LULUCF, de la Unió Europea (2018) atorga a les àrees forestals, les terres agrícoles i les zones humides un paper primordial i insubstituïble en la mitigació dels efectes del canvi climàtic.

Més enllà d'aquesta funció com embornal, les àrees forestals i en general els sistemes naturals, proporcionen un conjunt de beneficis ecosocials, d'interés general, coneguts com a **serveis ambientals o ecosistèmics**.

Alguns d'aquests serveis tenen a veure amb els productes materials o vitualles que poden obtenir-se dels sistemes naturals, d'altres amb els seus valors culturals i paisatgístics i amb les potencialitats educatives, turístiques, de lleure, sanadores i esportives. Finalment, hi ha els de regulació territorial (millora de la qualitat atmosfèrica -absorció de contaminants i producció d'oxigen-, regulació d'avingudes -minoració de les escorrenties i dels cabals punta-, producció

d'aigua dolça -realimentació d'aqüífers i ullals-, formació de sòls i control de l'erosió, moderació de les condicions climàtiques extremes, etc).

En l'actual tessitura de canvi climàtic i crisi ecològica global és obvi que resulta prioritària la salvaguarda i l'optimització d'aquests serveis que resulten essencials per a la sostenibilitat ambiental del territori i, alhora, per al benestar humà.

Com a eina important d'aquesta nova perspectiva, la Unió Europea va publicar el 20/5/2020 la **Estratègia de la Biodiversitat per a 2030** amb el suggerent apel·latiu de "Retornem la Natura a les nostres vides". Aquesta estratègia té entre els seus objectius la promoció d'ecosistemes sans, el desplegament de la infraestructura verda i les solucions centrades en la Natura, a més de la protecció estricta de les zones amb valors importants de biodiversitat i clima.

En el marc d'aquesta estratègia, la Unió Europea desplegarà un Pla de Recuperació de la Natura, a fi de restaurar els ecosistemes malmesos, especialment els més rics en Carboni, desenvolupar les infraestructures verdes i blaves, millorar la xarxa Natura 2000 i reduir les pèrdues de biodiversitat. S'hi dedicaran a aquesta finalitat 20.000 milions d'euros anuals fins a 2030.

Enguany celebrem el dia de l'arbre enmig d'una **situació de pandèmia** molt preocupant. En aquest context cal recordar que les zoonosis, com ara la Covid 19, són responsables de més del 75% de les malalties de nova aparició i que moltes veus científiques reconegudes relacionen la destrucció d'hàbitats naturals, la pèrdua de biodiversitat i l'actual model d'explotació de recursos naturals amb la proliferació d'aquestes malalties, en malmetre's els mecanismes naturals de contenció dels virus.

Són raons poderoses que ens fan recordar les paraules de Wangari Maathai pronunciades l'any 2004 i que ens han d'encoratjar a iniciar accions de transformació social del tot inajornables. L'emergència climàtica i la crisi ecològica i sanitària actual han convertit en urgent la transició ecològica cap a una societat descarbonitzada i ambientalment sostenible que, a més a més, valore la importància vital que té la conservació i la millora del patrimoni natural i la biodiversitat.